

Oponentský posudek na disertační práci

JUDr. Nataša Randlová

„Přechod práv a povinností a hromadné propuštění v evropské perspektivě“

Předložená práce o rozsahu 167 stran textu je systematicky rozdělena do úvodu a dále do dvou částí, které se každá z nich samostatně zabývají zvoleným tématem, tj. část I. Přechodem práv a povinností a část II. Úpravou hromadného propouštění. Každá z částí je dále rozdělena do kapitol (část I. do 4 a část II. do 5), z nichž všechny jsou vnitřně dále členěny. Každá část obsahuje samostatnou kapitolu s náměty de lege ferenda vztahující se k tématu, o němž daná část pojednává. Práci uzavírá závěr a shrnutí v českém a anglickém jazyce. Práce obsahuje seznam použitých zdrojů, kromě literatury, zákonných předpisů ČR a vztahujících se rozhodnutí českých soudů, s ohledem na zvolené téma ve vztahu k evropskému právu, též předpisy vybraných evropských států, seznam rozhodnutí SD EU a názory generálních advokátů k těmto rozhodnutím. Práce neobsahuje seznam použitých zkratk uvedených na jednom místě, ačkoliv s nimi autorka běžně pracuje. Zkratky jsou ale uvedeny v textu jako poznámka pod čarou při jejich prvním použití. Vzhledem k členění práce do relativně samostatných částí by však kromě odkazů pod čarou uvedení seznamu zkratk bylo pro práci tohoto rozsahu přínosné.

Autorka se ve své práci cíleně zaměřila na českou právní úpravu přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů a s tímto přechodem často souvisejícím hromadným propouštěním a českou právní úpravu posuzuje jak ve vztahu k právu některých vybraných evropských států a tak i k právu evropskému. Česká právní úprava přechodu práv a povinností i hromadné propouštění je podle autorky harmonizována se vztahujícími se evropskými směrnici, přesto podle ní obě právní úpravy v českém zákoníku práce vykazují „značné nedostatky“ nejenom vůči těmto evropským směrnicím, ale i vůči rozhodnutím Soudního dvora Evropské Unie, včetně stanovisek generálních advokátů, která jsou v souvislosti s rozhodnutími SD EU vydávána. Úpravu přechodu práv a povinností z pracovněprávních vztahů i úpravu hromadného propouštění porovnává autorka s úpravou v některých jiných evropských zemích, což následně využívá pro náměty de lege ferenda v české úpravě. Značnou část pozornosti věnuje autorka judikatuře Nejvyššího soudu, převážně zaměřenou k přechodu práv a povinností.

V části I. přechod práv a povinností se autorka zaměřuje nejprve na (jak to sama označuje) „stručný“ popis přechodu práv a povinností v české úpravě. Za stručný jej označuje, ačkoliv je této části věnováno 23 stran, což je s ohledem na rozsah právní úpravy i rozsah celé práce pro popis dostačující a pro rozsah práce přiměřené. Označení popisu jako stručného však autorka použila bezpochyby proto, že popis právní úpravy by mohl být podán daleko šířeji, protože ačkoliv je právní úprava relativně ve svém rozsahu střídmá, nutnost právního řešení konkrétních a dosti různorodých situací z ní vznikajících je časté. Obsah české právní úpravy však autorka v popisu uvedeném v kapitole 1. bezesbytku podává, a to nejenom popisným způsobem, ale i srovnáváním s evropským právem a vztahujícími se směrnicemi v návaznosti na vztahující se rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR.

Ve druhé kapitole podrobuje autorka současnou právní úpravu kritice ve vztahu k využití možností evropské úpravy a na konkrétních situacích poukazuje na nedostatečné využití Směrnice Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 a Směrnice Rady 98/59/ES ze dne 20. července 1998 o přechodu a souvisejících rozhodnutí SD EU v české právní úpravě. Zaměřuje se na analýzu české právní úpravy při vymezení podmínek, za kterých přechod práv

a povinností ze zákona nastává (převod činností nebo úkolů) ve vztahu k úpravě pojmů používaných Směrnicí Rady 2001/23/ES ze dne 12. března 2001 (převod hospodářské jednotky). Pozornost věnuje omezení účinnosti kolektivních smluv, podstatnému zhoršení pracovních podmínek zaměstnanců po přechodu práv a povinností a přechodu mezi dodavateli. Ve 3. kapitole rozebírá úpravu v některých vybraných evropských státech ve vztahu k vymezeným právním otázkám, které posuzuje. Ve 4. kapitole této části navrhuje na základě předchozí analýzy a závěrů, k nimž dospěla, konkrétní náměty de lege ferenda jednotlivých právních norem české právní úpravy.

Část II. Úprava hromadného propouštění kromě popisu české úpravy, obsahuje postup hromadného propouštění podle Směrnice Rady 98/59/ES ze dne 20. července 1998 s vymezením podle autorky existujících rozporů české právní úpravy s touto směrnicí. V podrobnosti se zabývá v kapitole 2. případem SD EU C-188/03. Ve třetí kapitole této části se zaměřuje na úpravu hromadného propouštění v některých evropských státech a v kapitole 4. se autorka zabývá sankcemi za porušení povinností při hromadném propouštění, které Směrnice Rady 98/59/ES ze dne 20. července 1998 umožňuje a porovnává ji s právní úpravou vybraných evropských států. V 5. poslední kapitole této části předkládá náměty, jak by mohla (měla) být česká právní úprava hromadného propouštění uvedena do souladu se vztahujícími se rozhodnutími SD EU.

Systematické členění textu na dvě části je pro zvolené téma vhodné, práce je přehledná i s ohledem na členění jednotlivých částí a kapitol. Jednotlivé kapitoly na sebe logicky navazují a jsou vzájemně propojené. Autorkou zvolené téma je aktuální nejenom v teoretické poloze vztahu právní úpravy a evropského práva, ale také při faktické každodenní realizaci při změnách v předmětu činnosti či úkolů zaměstnavatelů, k nimž běžně dochází. Otázce přechodu práv a povinností a hromadného propouštění je věnována mimořádná pozornost v primárním i sekundárním právu EU i v národním právu všech členských zemí Evropské unie. Z úrovně textu plyne, že autorka zvolené téma zpracovává s rozsáhlými znalostmi nejenom právní úpravy české či evropské nebo jiných evropských států, ale i se znalostí faktické realizace a dopadů české právní úpravy při změně činnosti či úkolů zaměstnavatelů. Poukazuje nejenom na aplikační problémy v českém prostředí, ale zaměřuje se i na vztahující se judikaturu Soudního dvora EU a českých soudů a podrobuje kritice českou právní úpravu právě ve vztahu k evropskému právu a evropské soudní judikatuře. Za přínos práce lze považovat, že nejenom popisuje českou či evropskou právní úpravu, ale tuto úpravu podrobuje analýze, a pokud dospěje k závěru, že existují rozpory mezi českou právní úpravou, evropským právem nebo rozhodnutími soudů, zaujímá k nim svá stanoviska, která dostatečně přesně formuluje a podporuje vhodnými argumenty. Pokud jde o metody zpracování, využívá disertantka zejména metodu analýzy a metodu komparativní.

Za přínos práce lze považovat i to, že má bohatý poznámkový aparát a že uvádí vzory některých právních či faktických jednání.

Autorka v kapitolách jednotlivých částí zvolených témat průběžně poukazuje na právní či faktické problémy, k nimž dochází při aplikaci právní úpravy přechodu práv a povinností či hromadného propouštění v praxi a analyzuje důvody, pro které k některým problémům dochází a často je nachází v právní úpravě. Pokud spočívají v právní úpravě nebo neexistenci právní úpravy, navrhuje možnou právní úpravu. České právní úpravě autorka vytýká i některá koncepční pochybení, která vedou k tomu, že na rozdíl od evropské úpravy nemá při hromadném propouštění předchozí projednávání hromadného propouštění význam, protože jeho „výsledek pro českou právní úpravu důležitý není“ (str. 108).

Autorka vychází nejen z okruhu dosažitelné odborné literatury časopisecké i knižní, kterou uvádí v seznamu použité literatury a v textu s ní pracuje a odkazuje na ni, ale také z dostupné české a především evropské judikatury, kterou v práci uvádí. S evropským právem a judikaturou pracuje autorka průběžně, lze ocenit především odkazy pod čarou, které doplňují její vlastní úvahy a závěry. Lze ocenit i to, že pokud podrobuje kritice současnou právní úpravu, na základě analýzy vztahujících se směrnic a evropské judikatury nabízí také právní řešení. Vyzdvihnout lze také, že autorka zaujímá stanoviska, která právně logicky odůvodňuje i nevyhýbá se ani přijetí závěrů k řešení právních otázek, na která existuje odlišný názor např. v judikatuře Nejvyššího soudu

K práci nemám závažnější věcné ani formální připomínky. Obsahuje pouze některé drobnější formulační nepřesnosti (např. na str. 146 „druhou závěrečnou zprávu **pro** příslušnému Úřadu práce“), které však nesnižují celkově dobrou úroveň práce.

Cíl práce – posoudit právní úpravu přechodu práv a povinnosti a úpravu hromadného propouštění s akcentem na evropské právo a evropskou judikaturu – byl úspěšně naplněn, práce je velmi zdařilá. Dospívám k závěru, že zvolené téma bylo zpracováno komplexně, autorka prokázala nejen jeho znalost, ale i znalost otázek souvisejících a zároveň i schopnost samostatné tvůrčí práce. Autorka prokázala schopnost používat základní metody vědecké práce – zejména metodu analýzy a metodu komparativní.

Závěrem konstatuji, že předložená práce splňuje požadavky stanovené příslušnými předpisy pro disertační práce a proto práci **doporučuji k obhajobě** před příslušnou komisí pro obhajobu disertačních prací.

JUDr. Věra Bognárová
oponent

V Praze dne 14. prosince 2015